

[Finansministeren]

tende efterspørgselsstimulerende politik. Det var som led heri, at der i 1975 blev gennemført en væsentlig lempelse af finanspolitikken.

Imidlertid måtte vi gradvis erkende, at flere af de toneangivende industrilande kun i begrænset omfang iværksatte efterspørgselsstimulerende foranstaltninger. Vores muligheder for at udvide eksporten blev derfor ikke så gode som forventet, og resultatet blev det velkendte, at underskuddet på betalingsbalancen voksede faretruende.

Den efterspørgselsstimulerende politik havde dog den meget positive virkning, at det lykkedes at sætte antallet af beskæftigede kraftigt i vejret. Fra beskæftigelsesundersøgelserne ved vi nu, at antallet af beskæftigede steg med op mod 60.000 personer fra oktober 1975 til oktober 1976, således at der i efteråret 1976 var lige så mange beskæftigede som under højkonjunkturen i 1973. På grund af den uforudset stærke tilgang til arbejdsstyrken – ikke mindst af gifte kvinder – opnåedes dog ikke den tilstræbte formindskelse af arbejdsløsheden.

Erfaringerne fra 1975 og 1976 viser således klart, at det virkelig kan nytte at føre en beskæftigelsesfremmende politik, men at vi af hensyn til betalingsbalancen ikke kan tillade os at føre en væsentlig mere efterspørgselsstimulerende politik end vore samhandelspartnere. Det er på denne baggrund, de økonomiske indgreb i august 1976 og 1977 skal vurderes.

7. Med den viden, vi i dag har om udsigterne for den internationale økonomi, må vi antage, at et omfattende internationalt konjunkturopsving, som i givet fald ville kunne afhjælpe begge grundproblemerne i den danske økonomi, nemlig beskæftigelsesproblemet og betalingsbalanceproblemet, ikke ligger lige for. Vi er derfor henvist til at tilrettelægge en økonomisk politik, således at vi ved egne kræfter får forbedret balanceproblemerne i dansk økonomi, uanset om de internationale konjunkturer giver os medvind eller ej. Som vi har set, kan en sådan økonomisk politik imidlertid ikke bygges op omkring en generel forøgelse af efterspørgslen. Det forhindres af hensynet til betalingsbalancen. Det er således kun et meget snævert råderum, der er tilbage for tilrettelæggelsen af den økonomiske politik.

8. Den økonomiske politik, som regeringen på denne baggrund har lagt frem, består af to hovedelementer, dels en langsigtet strategi, hvorefter der over en periode på 3–5 år søges gennemført sådanne tilpasninger, at de grundlæggende balanceproblemer i dansk økonomi afhjælpes, dels en mere kortsigtet politik, indtil den langsigtede politik slår igennem.

9. Hvis det var muligt for Danmark at foretage en væsentlig forøgelse af eksporten, ville dette på én gang åbne mulighed for øget beskæftigelse og forbedring af betalingsbalancen. Grundlaget herfor skabes imidlertid ikke fra den ene dag til den næste, men regeringen søger gennem en lang række foranstaltninger at presse udviklingen i den ønskede retning. Det vigtigste instrument i den langsigtede tilpasningspolitik er indkomstpolitikken. Herigennem sker der en gradvis afdæmpning af stigningen i det danske omkostningsniveau, som efterhånden vil forbedre vores konkurrencesituation på de internationale markeder. De generelle virkemidler understøttes af en lang række selektive foranstaltninger, der alle har det tilfælles, at de sigter på at forbedre erhvervenes konkurrencestilling. Jeg tænker her bl. a. på udbygning af de forskellige eksportstøtteordninger, fremme af generationsskiftet i landbruget, støtte til erhvervenes produktudvikling, nedsættelse af erhvervenes omkostninger til sygedagpenge og bedre afskrivningsregler og investeringsfradrag.

10. Også på andre områder har regeringen lagt op til en langsigtet politik, som søger at forene flere forskellige målsætninger i den økonomiske politik. Lad mig her blot pege på de omfattende energipolitiske forslag, som er blevet fremlagt. Disse foranstaltninger tilsigter på én gang at opnå øget beskæftigelse og på lidt længere sigt større forsyningsmæssig sikkerhed og begrænsning af den valuta-krævende energiimport. Denne politik er søgt fremmet gennem særlige tilskudsregler og skattefradragsordninger, gennem indførelse af nye energiafgifter og forhøjelse af eksisterende afgifter, gennem skærpede regler om isoleringsnormer m. v., gennem oplysningskampagner, gennem støtte til forskning og udvikling af alternative energiformer og gennem nye offentlige investeringer med henblik